

عنوان مقاله:

ارائه الگوی نظری عدالت تربیتی در نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی براساس مبانی معرفت‌شناختی عدالت فارابی

محل انتشار:

فصلنامه مسائل کاربردی تعلیم و تربیت اسلامی، دوره 3، شماره 4 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

سینا ترکاشوند - دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی تهران، ایران.

سوسن کشاورز - استادیار فلسفه تعلیم و تربیت، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی تهران، ایران.

اکبر صالحی - استادیار فلسفه تعلیم و تربیت، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی تهران، ایران.

محمدحسن میرزامحمدی - دانشیار فلسفه تعلیم و تربیت، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شاهد تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

هدف پژوهش، ارائه الگوی نظری عدالت تربیتی برای نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی بر مبنای دیدگاه معرفت‌شناختی عدالت فارابی است. روش پژوهش تحلیل محتوای کیفی و استنتاج (قیاس عملی) است. بدین معنا که براساس الگوی استنتاجی فرانکنا از قرار گرفتن اهداف و مبانی در کنار هم اصولی استخراج شده است که منجر به اتخاذ روش‌های تربیتی می‌گردد. جامعه تحلیل، مجموعه کتاب‌ها، شرح‌ها و مقالات پیرامون فلسفه فارابی بوده است که به طور هدفمند بر مبنای مقولات پژوهش نمونه‌گیری و به صورت عمیق مورد مطالعه قرار گرفته است و داده‌های حاصل به طور پیوسته همزمان با جمع‌آوری اطلاعات مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. یافته‌های حاصل حاکی از این است که براساس بنیان‌های معرفت‌شناختی فارابی، عدالت امری فطری، در راستای رسیدن به سعادت، برگرفته از حکمت، در تلازم با عقل و تابع منافع عمومی است. منابع معرفت شامل حس، عقل و شهود است. انواع معرفت مشتمل بر معرفت فطری، شهودی، عقلانی و... است. مناط صدق معرفت عدالت، اهلّیت و شایستگی است. لذا با نظر به مبانی معرفت‌شناختی فوق، الگوی نظری عدالت تربیتی در قالب اهداف، اصول و روش‌های تربیتی قابل استخراج است. برخی از اهداف غایی و واسطی این الگو، رسیدن به جامعه عادلانه، سعادت‌مندی همگان، فضیلت‌محوری و سنجش افراد با عدالت و نه بالعکس است، برخی از اصول این الگو عبارتند از: توجه به استعدادها و شایستگی‌های فردی، تعادل قوا و دوری از افراط و تفریط، عقلانیت و آگاهی‌بخشی، محبت و دگردوستی و نداشتن نگاه سلیقه‌ای و شخصی به عدالت است. برخی از روش‌های این الگو عبارتند از: روش توزیع برابر امکانات و منابع، روش پرورش استعداد، روش بسترسازی عادلانه، روش محبت‌ورزی عادلانه و روش قانون‌گرایی در اجرای عدالت. همه اهداف، اصول و روش‌های استنتاج گردیده ناظر بر چالش‌هایی است که در نظام تربیت رسمی و عمومی وجود دارد.

کلمات کلیدی:

Farabi, epistemological, theoretical model of educational justice, formal and general education

فارابی، معرفت‌شناسی، الگوی نظری عدالت تربیتی، تعلیم و تربیت رسمی و عمومی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1140062>

